Prima instanţă: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) judecător Chisilița Violeta

Dosarul nr. 3a-140/26
2-24114905-02-3a-28012026

D E C I Z I E

5 mai 2026 municipiul Chişinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ
al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componenţa:
Preşedintelui completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorilor Bostan Angela și Ghedrovici Nicolae
Grefier Goncear Violeta

examinând, în ședință publică, cererea de apel depusă de Popovici Eugen prin intermediul reprezentantului său, avocatul Burea Olga împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 12 noiembrie 2025, adoptată în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de Popovici Eugen împotriva Președintelui Republicii Moldova, terț Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

A C O N S T A T A T :

Obiectul și temeiurile acțiunii deduse judecății:

La 10 octombrie 2024, Popovici Eugen a depus acțiune împotriva Președintelui Republicii Moldova, terț Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că prin prisma art. (l) alin.(2) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, a fost judecător învestit constituțional cu atribuții de înfăptuire a justiției. Prin decretul contestat, acesta a fost eliberat din funcția de judecător. Astfel, revendică dreptul său încălcat în sensul art. 17 Cod administrativ și anume, că actul administrativ este totalmente ilegal, deoarece acesta fentează atât normele constituționale și legale, cât și drepturile fundamentale ale peroanelor garantate prin Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Consideră reclamantul că, actul administrativ de eliberare din funcție încalcă în mod direct drepturile garantate de art. 6 și 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), care protejează atât dreptul la un proces echitabil, dar și dreptul la respectarea vieții private și de familie, care include protecția carierei profesionale și a reputației reclamantului, condiție indispensabilă pentru exercitarea profesiei de judecător. Astfel, decretul a fost emis fără respectarea procedurilor legale și fără a oferi oportunitatea de a-și exercita dreptul la apărare într-un cadru procedural adecvat, ceea ce constituie o încălcare gravă. Or, a contestat hotărârea CSM nr. 475/30 din 24 octombrie 2023 în instanța de judecată, iar emiterea decretului înainte de soluționarea legalității hotărârii CSM a pus reclamantul într-o situație de inegalitate procedurală, încălcând dreptul său la apărare și la un proces echitabil și efectiv, garantat de art. 13 CEDO.

A subliniat reclamantul că, nu a beneficiat de un proces echitabil, or acestuia nu i s-a permis să-și exprime punctul de vedere în cadrul examinării acțiunii sale. Mai mult, decretul a fost emis în pofida faptului că la momentul emiterii decretului, reclamantul se află într-o procedură administrativă inițiată în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, care nu a fost finalizată printr-un act administrativ al CSM.

A reținut reclamantul că, decretul de eliberare constituie o ingerință în dreptul fundamental la muncă, garantat de art.43 din Constituția Republicii Moldova. Or, eliberarea din funcție, în circumstanțele descrise, reprezintă o încălcare flagrantă a drepturilor fundamentale subminând protecția garantată a carierei. Mai mult, decretul contestat nu conține o motivare din punct de vedere faptic și de drept pentru eliberare din funcția de judecător, încălcând astfel prevederile art. 31, 118 din Codul administrativ.

A mai afirmat reclamantul că, decretul nu întrunește în sine o investigație completă și obiectivă a tuturor faptelor și probelor legat de eliberarea din funcția de judecător. Or, conform normelor de drept, autoritățile publice au obligația de a efectua o investigație completă și obiectivă a faptelor și de a analiza toate probele disponibile înainte de a emite o decizie finală. La caz, decretul se limitează doar la Hotărârea CSM nr. 475/30 din 24 octombrie 2023. În acest context, emiterea actului administrativ fără o astfel de cercetare completă și obiectivă, care să includă investigații, și cercetarea tuturor probelor, reprezintă o încălcare gravă a obligațiilor procedurale. Luând în considerare multitudinea încălcărilor expuse mai sus, la caz rezultă cert îndeplinirea condiției de revendicare a dreptului legitim încălcat, în sensul art. 39 Cod administrativ. Corespunzător, prin prezenta acțiune urmează a fi verificată legalitatea respectivului act administrativ în ordinea codului administrativ.

Conform art.20 din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție. Situație reglementată și de art.13 al CEDO care

statuează că, orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

A notat reclamantul că, Decretul Președintelui R. Moldova cu nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024 a intrat în vigoare la data de 12 septembrie 2024, fiind publicat în Monitorul Oficial nr. 392-394 art. 603 din 12 septembrie 2024. Conform pct. 3 din actul administrativ contestat reiese că, decretul poate fi contestat în instanța de judecată în termenul prevăzut la art. 209 din Codul administrativ. Iar deși, autoritatea a indicat dreptul de a contesta actul administrativ direct în instanța de judecată, totuși a făcut uz de prevederile art. 162-167 Cod administrativ și considerând actul emis ilegal și neîntemeiat, la 2 octombrie 2024 a depus cerere prealabilă pentru verificarea legalității actului administrativ individual defavorabil, cu anularea acestuia. Astfel, până la data depunerii acțiunii în justiție, nu a recepționat careva răspuns la cererea prealabilă formulată. Prin urmare, și reieșind din faptul că, la 12 septembrie 2024 a făcut cunoștință cu actul administrativ individual defavorabil se constată că, prezenta acțiune este depusă în interiorul termenului prevăzut de lege.

Subsecvent, acțiunea înaintată de către reclamant reprezintă o acțiune în anulare în conformitate cu prevederile art. 209 Codul administrativ. Or, elementul central al obiectului acțiunii în anulare constă în anularea actului administrativ individual defavorabil. Acțiunea în contencios a fost înaintată la data 10 octombrie 2024, fapt care denotă respectarea termenului de 30 de zile de înaintare a acțiunii de către reclamant.

Reclamantul a mai indicat că, la 31 martie 2016, prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii (în continuare CSM), Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor cu nr. 24/4, a fost admisă candidatura lui Eugen Popovici pentru participare la concursul în vederea suplinirii funcțiilor vacante de judecător. Prin Hotărârea CSM nr. 53/3 din 24 ianuarie 2017, a fost propus Președintelui R. Moldova numirea lui Eugen Popovici în funcția de Judecător la Judecătoria Orhei sediul central, pe un termen de 5 ani. În temeiul Decretului Președintelui R. Moldova nr. 75-VIII din 15 martie 2017, Eugen Popovici a fost numit în funcția de Judecător Ia Judecătoria Orhei, pe un termen de cinci ani. În anul 2018 în privința reclamantului a fost pornit un proces penal în baza art. 243 alin. (2) lit. b) Cod penal și art. 324 alin. (3) lit a) Cod Penal. În acest sens, de către Procurorul General a fost solicit suspendarea din funcție a reclamantului.

Prin Hotărârea CSM cu nr. 522/24 din 13 noiembrie 2018, s-a admis demersul Procurorului General cu privire la suspendarea din funcție a Dlui Eugen Popovici, până la adoptarea hotărârii definitive pe cauza penală. Hotărârea de suspendare a fost contestată, iar prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2019 acțiunea formulată de Eugen Popovici cu privire la anularea hotărârii CSM nr.522/24 din 13

noiembrie 2018, a fost respinsă, hotărârea devenind irevocabilă. La 5 mai 2020, prin Ordonanța emisă de procurorul Procuraturii Anticorupție, Alexandru Găină, s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală și clasarea procesului în privința lui Eugen Popovici, pe motivul lipsei circumstanțelor de pretindere, acceptare sau primire de bani în exercitarea atribuțiilor legale. Ordonanță devenită irevocabilă prin neatacare.

La 2 iunie 2020, Eugen Popovici a depus o cerere la CSM pentru reîncadrarea în funcție de judecător, în legătură cu clasarea dosarului penal. Prin hotărârea CSM din 7 iulie 2020, s-a dispus anularea suspendării și reluarea activității de judecător la Judecătoria Orhei, cu repunerea în drepturile avute anterior.

Astfel, prin ordinul Președintelui Judecătoriei Orhei nr. 323/P din aceeași dată, Eugen Popovici a fost reîncadrat în funcția de judecător, începând cu 7 iulie 2020.

Ulterior, la 29 iunie 2020 inspectorul-judecător Victor Pruteanu s-a autosesizat pentru verificarea existenței temeiului de intentare a procedurii disciplinare împotriva reclamantului, bazate pe faptele expuse în ordonanța procurorului din 5 mai 2020. După finalizarea verificărilor, la 20 august 2020, a fost întocmit un raport care a constatat existența unor abateri disciplinare prevăzute de art. 4 alin.(l) lit 1) și p) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor. Cu toate acestea, prin Hotărârea Colegiului disciplinar a CSM cu nr. 23/6 din 18 septembrie 2020, Colegiul a decis încetarea procedurii disciplinare față de judecătorul Eugen Popovici, constatând că nu a fost comisă nicio abatere disciplinară. Deși, hotărârea a fost contestată de inspectorul Victor Pruteanu, totuși prin hotărârea Plenului CSM nr.38/5 din 02.03.2021, a fost respinsă contestația depusă de inspectorul-judecător al Inspecției judiciare Victor Pruteanu.

A relatat reclamantul că, apreciind Hotărârea CSM cu nr.38/5 din 02.03.2021 ilegală, a demarat o acțiune în justiție cu privire la anularea actului administrativ ca fiind contrară legii. Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 8 iulie 2021, acțiunea a fost admisă și s-a anulat hotărârea CSM nr.38/5 din 02.03.2021. Hotărâre devenită irevocabilă prin încheierea Curții Supreme de Justiției din 20.04.2022.

În urma acțiunilor ilegale ale organului de urmărire penală, reclamantul la 21 septembrie 2021 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală, CSM cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 octombrie 2022, s-a admis parțial cererea, s-a încasat din contul bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Popovici Eugen cu titlu de prejudiciu material, suma de 406 817, 39 lei, ceea ce constituie salariul, suma de 35 245, 55 lei, ceea ce constituie plata concediului anual și suma de 38 000 lei, ceea ce constituie cheltuielile de asistență juridică suportate la examinarea cauzei penale, cu titlu de prejudiciu moral suma de 100 000 lei și cu titlu de compensarea cheltuielilor de

judecată suma de 10 000 lei, ceea ce constituie cheltuielile de asistență juridică. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată. Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 octombrie 2022 a fost menținută prin decizia a Curții de Apel Chișinău din 28.03.2023, în prezent, cauza se află în proces de examinare la Curtea Suprema de Justiție, ședința fiind numită pentru 4 decembrie 2024, cauza cu nr. 2ra-922/223.

În condițiile expirării termenului de cinci ani, la 7 martie 2022, reclamantul a depus o cerere în adresa CSM cu privire la numirea în funcție până la atingerea plafonului de vârstă și inițierea procedurii de evaluare a performanțelor necesare pentru numirea în funcție până la atingerea plafonului de vârstă.

Prin Hotărârea CSM cu nr. 26/2 din 22 martie 2022, cererea de evaluare a fost acceptată, materialele fiind remise Colegiului pentru evaluarea performanțelor judecătorilor.

Ulterior, la 19 mai 2023, același inspector Victor Pruteanu emite o notă informativă cu nr. 1299m, prin care concluzionează dreptul reclamantului de a solicitat și obligația CSM de a decide referitor la numirea în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă.

Prin Hotărârea CSM cu nr. 475/30 din 24 octombrie 2023, cu 5 voturi ”împotrivă” și 2 voturi ”pro” s-a hotărât respingerea cererii privind înaintarea propunerii de numire în funcție de judecător până la atingerea plafonului de vârstă. Totodată s-a propus Președintelui R. Moldova eliberarea acestuia din funcția de judecător al Judecătoriei Orhei, în temeiul art. 25 alin. (1) lit k) din Legea cu privire la statutul judecătorului, în temeiul în vigoare până la 26 august 2022.

Nefiind de acord cu Hotărârea de respingere, reclamantul a depus o acțiune în justiție împotriva CSM cu privire la anularea actului administrativ defavorabil. În prezent acțiunea a fost repartizată, însă nu a fost stabilită o dată pentru ședință de examinare. Între timp, CSM remite dosarul personal către Președinția R. Moldova, cu propunerea de a fi emis decretul cu privire la eliberarea reclamantului din funcție. La 20 februarie 2024, Președinția R. Moldova a restituit către CSM dosarul personal al magistratului Eugen Popovici și Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 475/30 din 24 octombrie.

La 5 aprilie 2024, CSM a expediat o adresare către reclamant, prin care s-a solicitat opinia subsemnatului la răspunsul oferit de către Președintele Republicii Moldova din 20.02.2024. La 8 aprilie 2014 reclamantul a formulat opinia sa referitor la scrisoarea Președintelui R. Moldova indicând că, argumentele Președintelui Republicii Moldova sunt în strictă concordanță cu normele legale și reglementările în vigoare, fiind susținute și prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 38 din 07 decembrie 2021. În plus a fost notat că, din momentul modificărilor survenite, toți judecătorii care erau la moment în funcție până la 5 ani, urmau a fi numiți până la plafonul de vârstă. Între timp, CSM a reluat examinarea subiectului ce vizează numirea reclamantului până la plafonul de vârstă, stabilind în acest sens o ședință

pentru data de 14 martie 2024, în cadrul acestei ședințe, la cererea membrului raport Aliona Miron, examinarea a fost amânată fără a fi stabilită o dată ulterioară.

După o pauză de 6 luni de la data ședinței CSM, la 11 septembrie 2024, reclamantul se informează despre Decretul Președintelui R. Moldova cu nr. 1616-IX.

A susținut reclamantul că, la 12 septembrie 2024 a recepționat Dispoziția Președintelui interimar al Judecătoriei Orhei nr. 475/EP din 12 septembrie 2024 cu privire la încetarea raporturilor de muncă, începând cu 12 septembrie 2022, cu efectuarea plăților salariale.

La 16 septembrie 2024, a depus în adresa CSM o cerere cu privire la oferirea tuturor copiilor din dosarul administrativ adoptate/emise după ședința Plenului CSM din 14 martie 2024, în legătură cu lipsa de informare privind acțiunile suplimentare întreprinse pentru finalizarea examinării cazului în privința lui Eugen Popovici, precum și având în vedere lipsa de claritate a procedurii administrative.

Potrivit răspunsului recepționat la 27 septembrie 2024, CSM informează că, (i) alte ședințe de examinare a chestiunii referitoare la reclamant nu au fost; (ii) la 02.08.2024 a remis dosarul la Președinție pentru emiterea decretului, CSM menținându-și poziția asupra conform Hotărârii nr. 475/30 din 24.10.2023.

A reținut reclamantul că decretul Președintelui R. Moldova cu nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024 cu privire la eliberarea din funcția de judecător, contravine flagrant normelor constituționale și legale, motiv pentru care urmează a fi anulat pentru următoarele considerente.

Conform art. 116 din Constituția R. Moldova, (1) Judecătorii instanțelor judecătorești sînt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii. (2) Judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție, în condițiile legii, până la atingerea plafonului de vârstă, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Președintele Republicii Moldova poate respinge o singură dată candidatura propusă de către Consiliul Superior al Magistraturii.(5) Deciziile privind numirea judecătorilor și cariera acestora trebuie să se adoptate în baza unor criterii obiective, bazate pe merit, și a unei proceduri transparente, în condițiile legii. Promovarea sau transferul judecătorilor se face doar cu acordul acestora. (51) Judecătorii au doar imunitate funcțională în condițiile legii.(6) Sancționarea judecătorilor se face în conformitate cu legea. (7) Funcția de judecător este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții retribuite, cu excepția activității didactice și științifice.

În contextul normei constituționale, a dedus reclamantul că, Președintele Republicii Moldova are anumite atribuții în numirea judecătorilor, astfel cum este stipulat în art. 116 alin. (2), însă eliberarea din funcție a judecătorilor nu intră în competența sa. Eliberarea din funcție poate fi realizată exclusiv în conformitate cu legea și doar de CSM. Pe lângă prevederile constituționale subliniază că, Legea nr. 544/1995 privind statutul judecătorului a fost modificată prin Legea nr. 246 din 29.07.2022, în vigoare la 26.08.2022, eliminând atribuțiile Președintelui Republicii

Moldova în ceea ce privește eliberarea judecătorilor din funcție. Astfel, începând cu luna august 2022, competența privind eliberarea judecătorilor a fost transferată exclusiv CSM, eliminând orice implicare directă a Președintelui în acest proces. Astfel constată că, orice decret emis ulterior acestei modificări, contravine normelor în vigoare și urmează a fi anulat.

Potrivit art 73 din Legea nr. 100/2016 privind actele normative prevede că, un act normativ produce efecte doar pe perioada în care este în vigoare, iar principiul neretroactivității actelor normative este de asemenea aplicabil. Consideră reclamantul că Președintele nu poate emite acte de eliberare din funcție pe baza unor competențe care i-au fost retrase.

A mai atras atenția asupra faptului că, prin scrisoarea oficială a Președintelui Republicii Moldova din 20 februarie 2024, cu numărul 01-09-11, s-a atestat expres faptul că atribuția de a decide eliberarea judecătorilor din funcție a fost exclusă, iar competența a fost transferata exclusiv către CSM. Această scrisoare este o recunoaștere clară a faptului că Președintele nu mai are competența de a dispune astfel de măsuri, ceea ce confirmă ilegalitatea decretului contestat.

Reclamantul consideră decretul de eliberare din funcție contravine grav art. 116 din Constituție, încălcând astfel principiile independenței, inamovibilității și legalității. Mai mult, decretul Președintelui Republicii Moldova a fost emis în afara competenței sale și fără respectarea procedurilor legale. Or, așa cum a fost menționat mai sus, Președintele R. Moldova nu poate dispune eliberarea din funcție a unui judecător, în lipsa atribuțiilor exprese conferite de lege. Concluziile Președintelui R. Moldova reflectate în actul administrativ contestat prin care se constată că, Președintele Republicii Moldova urmează să emită decrete atât pentru numirea în funcție a judecătorilor până la atingerea plafonului de vârstă, cât și, după caz, pentru eliberarea din funcție a judecătorilor al căror mandat inițial de cinci ani a expirat până la 1 aprilie 2022, contravin constituției și a legii materiale.

În plus, la caz, atestă reclamantul o evidentă contradicție în poziția Președintelui Republicii Moldova, care, prin scrisoarea oficială din 20 februarie 2024, a constatat că nu mai deține competența de a dispune eliberarea din funcție a judecătorilor, această atribuție fiind transferată exclusiv CSM, conform modificărilor legislative din august 2022. Cu toate acestea, în septembrie 2024, prin emiterea decretului contestat, Președintele a acționat contrar propriilor constatării anterioare, invocând o competență pe care anterior o recunoscuse ca fiind abrogată. Această discrepanță subminează nu doar coerența și claritatea deciziilor instituționale ale Președintelui, dar și legalitatea acțiunii administrative în sine. Emiterea unui decret de eliberare din funcție în septembrie, fără competență legală în acest sens, contrazice flagrant poziția oficială exprimată anterior și demonstrează o inconsecvență în aplicarea normelor legale și constituționale. Această contradicție afectează direct legalitatea decretului prezidențial și subliniază caracterul arbitrar al acțiunii Președintelui, fiind necesar ca instanța să dispună anularea acestuia.

Conform art. 43 din Constituția Republicii Moldova garantează dreptul la muncă. Dreptul la muncă este un drept fundamental. Astfel, susține că eliberarea din funcție a reclamantului, constituie o ingerință gravă în dreptul său de a munci.

Un alt aspect de ilegalitate se referă la nerespectarea unei proceduri clare și transparente. Or, la caz, reclamantul a fost eliberat din funcția de judecător printr-un decret prezidențial, contrar faptului că avea o procedură administrativă inițiată în cadrul CSM.

Din circumstanțele faptice rezultă că, la 6 martie 2024 a avut loc prima ședință în cadrul CSM, ședință care a fost amânată la cererea membrului raportor. Alte careva ședințe nu au avut loc. Astfel, deși procedura a fost inițiată din oficiu de către CSM, la caz se atestă că, nu a fost finalizată. Mai mult, reclamantul nu a fost informat în mod corespunzător despre stadiul procedurii administrative și acțiunile realizate de autoritatea administrativă, fapt ce contravine art. 69 alin. (1) și (4) Cod administrativ, care stipulează că toate acțiunile procedurale trebuie să fie comunicate participanților. Corespunzător, art. 78 alin. (1) și (3) Cod administrativ prevede că, procedura administrativă se finalizează prin efectuarea unei operațiuni administrative sau prin emiterea unui act administrativ individual. La caz concluzionează reclamantul că, procedura de eliberare din funcție a fost inițiată de CSM, dar nu a fost finalizată. Dimpotrivă, faptele derulate ulterior atestă că, procedura administrativă s-a finalizat prin emiterea unui decret prezidențial de eliberare din funcție emis de Președintele Republicii Moldova, fără vreun act final din partea CSM.

Un alt aspect de ilegalitate la care s-a referit reclamantul ține de încălcarea termenului procedurii administrative, or termenul de șase luni după prima ședință de examinare în cadrul CSM (martie 2024) și până la 11 septembrie 2024 (data emiterii decretului) fără acțiuni procedurale sau fără înștiințări adecvate depășește caracterului unui termen rezonabil, așa cum este prevăzut de art. 70 Cod administrativ. Inacțiunile procedurale pe o perioadă de șase luni se consideră un exces de putere administrativă și o neglijență a procedurilor administrative.

Mai reține reclamantul și transgresarea dreptului la un recurs efectiv, garantat de art. 13 CEDO, care impune statelor obligația de a asigura că orice persoană ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de convenție au fost încălcate, să beneficieze de un recurs efectiv în fața unei instanțe naționale.

Astfel, la 13 februarie 2024 reclamantul a demarat în justiție o acțiune în obligare în contradictoriu cu CSM, prin care a solicitat anularea Hotărârii CSM nr. 475/30 din 24 octombrie 2022 prin care a fost respinsă cererea reclamantului privind înaintarea propunerii de numire în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă. În prezent, nefiind stabilită vreo ședință de examinare. Contrar acestui fapt, coroborat cu lipsa unei decizii judecătorești, pârâta emite actul administrativ de eliberare, neținând cont că hotărârea CSM care a stat la baza emiterii decretului a fost contestat in instanță de judecată. Astfel, reclamantul nu a avut acces la un

proces efectiv în care să se stabilească dacă Hotărârea CSM a fost legală sau nu, înainte de luarea decizie finale cu privire la cariera sa. Respectiv concluzionează că, emiterea decretului înainte de soluționarea cauzei în instanța de judecată constituie o gravă încălcare a dreptului la un recurs efectiv, garantat de art. 13 CEDO.

Conform art. 23 din Cod administrativ, autoritățile sunt obligate să respecte principiul egalității în fața legii și să trateze toți participanții în mod egal. La caz, cu raportare la alte proceduri administrative similare, în cazul reclamantului acest principiu nu a fost respectat, susține.

Prin actul administrativ defavorabil s-a admis ingerință la art. 8 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, or respingerea cererii de numire în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă constituite o ingerință în viața sa privată și profesională.

Suplimentar, actul administrativ contestat contravine și art. 6 CEDO, care garantează un proces echitabil și dreptul la apărare, mai susține reclamantul. Or, prin emiterea decretului prezidențial înainte ca instanța să aibă posibilitatea să se pronunțe asupra legalității Hotărârii CSM, reclamantul a fost pus într-o situație de inegalitate procedurală. Astfel, dreptul său la apărare și la un proces echitabil a fost compromis, într-o serie de cazuri precum Brumărescu vs. România și Vallianatos și alții vs. Grecia, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că un proces echitabil presupune ca toate părțile să aibă acces egal la justiție și ca nicio măsură administrativă să nu încalce sau să prejudicieze acest acces. în cazul de față, emiterea decretului prezidențial în lipsa unui act judecătoresc final, creează o situație de dezechilibru și încalcă egalitatea de arme, precum și subminează grav principiul independenței garantat de lege. Totodată, actul contestat nu conține nici o motivare de drept și de fapt în privința eliberării din funcție a petiționarului.

Motivarea actului administrativ este un principiu fundamental al procedurii administrative, expres stabilit la art. 30 din Codul administrativ, care statuează că actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate. Din analiza detaliată a textului decretului contestat nu rezultă care sunt motivele care au stat la baza eliberării reclamantului din funcția de judecător. Per se, decretul se fundamentează doar pe o analiză legată de aplicabilitatea legii în timp și la indicarea formală a Hotărârii CSM nr.475/30 din 24.10.2023. Acest formalism contravine în mod direct art. 118 din Codul administrativ.

A mai remarcat reclamantul că emiterea decretului prezidențial de eliberare din funcție a generat reacții negative din partea Asociației Judecătorilor din Republica Moldova. În comunicatul lor oficial, Asociația a subliniat nerespectarea principiilor independenței sistemului judiciar și a integrității acestuia. Asociația Judecătorilor din Republica Moldova public și-a exprimat profunda îngrijorare, în legătură cu publicarea decretului semnat de președintele Republicii Moldova. Concomitent, Asociația a concluzionat despre: (i) nerespectarea principiilor fundamentale ale justiției, independenței și integrități sistemului judiciar; (ii) acțiunile date afectează

nu doar integritatea individuală a magistraților, dar și încrederea cetățenilor în sistemul judiciar.

În consecință, decretul prezidențial contestat nu doar că a fost emis cu depășirea competențelor legale ale Președintelui, ci a fost adoptat fără respectarea unei proceduri administrative clare și transparente. Astfel, acțiunile Președintelui R. Moldova încalcă drepturile fundamentale ale reclamantului, inclusiv dreptul la muncă și dreptul la un recurs efectiv, conform art. 6,8 și 13 din CEDO. Suplimentar, actul administrativ generează și un prejudiciu ireparabil asupra carierei profesionale a reclamantului, deoarece odată ce decretul emis, s-a realizat și încetarea raporturilor de muncă. Concluzionând reclamantul menționează că, dispunerea de către Președintele R. Moldova a eliberării din funcția de judecător, în temeiul încălcărilor reiterate mai sus, constituie un viciu deosebit de grav, care permite instanței de judecată anularea actului administrativ contestat

În drept, reclamantul își susține acțiunea conform dispozițiile art. 43, 77, 116 și 123 din Constituția R. Moldova, art. 6,8,13 CEDO, art. 10,11,16,17, 21,23,24,25,31,36,116,118,119,171-172, 206 alin. (1) lit a), 219, 224 alin. (1) lit. a) al Codului Administrativ, art. 6,10,11,13,17, 20, din Legea cu privire la statutul judecătorului, art. 2, 3, Legea nr. 147/2023 în vigoare la 21.06.2023 cu privire la selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor.

Urmare a celor relatate, a solicitat reclamantul Popovici Eugen: anularea decretului nr. 1616/IX din 11 septembrie 2024 privind eliberarea din funcție a unor judecători, în partea eliberării lui Eugen Popovici din funcția de judecător la Judecătoria Orhei.

Soluția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 12 noiembrie 2025, s-a respins acțiunea în contencios administrativ înaintată de Popovici Eugen împotriva Președintelui Republicii Moldova, terț Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la anularea decretului nr. 1616/IX din 11 septembrie 2024 privind eliberarea din funcție a unor judecători, în partea eliberării lui Eugen Popovici din funcția de judecător la Judecătoria Orhei.

Calea de atac exercitată:

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 12 noiembrie 2025, Popovici Eugen prin intermediul reprezentantului său, avocatul Burea Olga a declarat apel, solicitând casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 12 noiembrie 2025, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie admisă integral acțiunea, în sensul declarat.

La 16 februarie 2026, apelantul Popovici Eugen prin intermediul reprezentantului său, avocatul Burea Olga a prezentat motivarea apelului.

În motivarea cererii de apel, apelantul a indicat că, hotărârea primei instanțe este neîntemeiată și nelegală, fiind adoptată cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procesual, precum și cu nesocotirea exigențelor constituționale și convenționale privind controlul efectiv al legalității actelor administrative.

A susținut că instanța de fond a substituit obiectul litigiului, tratând acțiunea îndreptată împotriva Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024 ca pe o contestare indirectă a Hotărârii CSM nr. 475/30 din 24 octombrie 2023. Potrivit apelantului, obiectul prezentei cauze îl constituie legalitatea decretului prezidențial, care reprezintă un act administrativ individual distinct și trebuie verificat separat sub aspectul competenței emitentului, temeiului legal aplicabil, respectării procedurii, motivării și proporționalității măsurii dispuse. Faptul că decretul a fost emis în baza unei hotărâri a CSM nu îl lipsește de autonomie juridică și nici nu exclude posibilitatea existenței unor vicii proprii.

A invocat că prima instanță a limitat nejustificat controlul judecătoresc, reținând că Președintele Republicii Moldova doar validează hotărârea CSM și nu o poate cenzura sau refuza. În opinia sa, această împrejurare privește eventuala lipsă a unei marje de apreciere asupra oportunității eliberării din funcție, dar nu înlătură obligația instanței de a verifica legalitatea decretului. Chiar și în cazul unei competențe legate, autoritatea publică este obligată să acționeze în limitele competenței conferite de lege, în baza unui temei normativ valabil și cu respectarea tuturor condițiilor procedurale.

Apelantul a mai susținut că instanța de fond a aplicat eronat limitele controlului judecătoresc prevăzute de art. 225 din Codul administrativ, confundând interdicția instanței de a aprecia oportunitatea măsurii cu imposibilitatea verificării legalității acesteia. Totodată, nu și-ar fi îndeplinit obligația de cercetare din oficiu a stării de fapt și a dreptului aplicabil și nu ar fi oferit un răspuns motivat argumentelor esențiale privind competența Președintelui, aplicarea în timp a legii și lipsa motivării individuale a decretului.

A afirmat că hotărârea judecătorească este insuficient motivată, întrucât prima instanță s-a limitat la concluzia că situației sale îi este aplicabil cadrul normativ anterior reformei din anul 2022, fără să explice în baza cărei norme tranzitorii o dispoziție abrogată putea continua să producă efecte la data emiterii decretului. Instanța nu ar fi analizat nici scrisoarea Președinției din 20 februarie 2024, prin care dosarul său personal și Hotărârea CSM nr. 475/30 au fost restituite, pe motiv că, după modificările introduse prin Legea nr. 246/2022, eliberarea judecătorului din funcție se efectuează prin hotărârea CSM, fără emiterea unui decret prezidențial.

În continuare, apelantul a invocat că prima instanță a atribuit în mod eronat autoritate de lucru judecat Hotărârii CSJ din 17 aprilie 2025, pronunțată în litigiul său împotriva CSM. A menționat că în cauza respectivă a fost verificată legalitatea Hotărârii CSM nr. 475/30, pe când în prezenta cauză este contestat Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1616-IX. Cele două litigii nu au același pârât și

nici același obiect, astfel încât constatările referitoare la legalitatea actului CSM nu înlătură obligația examinării distincte a legalității decretului prezidențial.

Sub aspectul dreptului material, apelantul a susținut că, la data emiterii decretului, Președintele Republicii Moldova nu mai deținea competența de a dispune eliberarea judecătorilor din funcție. Potrivit art. 25 alin. (2) din Legea nr. 544/1995, în redacția în vigoare din 26 august 2022, eliberarea judecătorului din funcție se face prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii. În consecință, competența de eliberare aparținea CSM, iar Președintele nu putea emite în anul 2024 un decret în temeiul normelor abrogate.

A relevat că scrisoarea Președinției din 20 februarie 2024 confirmă chiar poziția inițială a emitentului potrivit căreia, în urma reformei legislative, Președintele nu mai avea competența de a elibera judecătorii din funcție. Solicitarea ulterioară a unui aviz consultativ din partea Comisiei juridice, numiri și imunități a Parlamentului demonstra, în opinia apelantului, existența unor dubii serioase privind competența materială a Președintelui. Un aviz consultativ nu putea însă crea o competență care nu rezulta expres din lege.

Apelantul a mai afirmat că instanța de fond a confundat procedura de numire a judecătorilor cu procedura de eliberare din funcție. Faptul că, potrivit reglementărilor vechi, numirea până la atingerea plafonului de vârstă presupunea participarea CSM și a Președintelui nu permitea extinderea, prin analogie, a competenței prezidențiale asupra eliberării din funcție după modificarea expresă a art. 25 din Legea cu privire la statutul judecătorului.

A invocat și încălcarea regulilor privind acțiunea legii în timp. Decretul contestat a fost întemeiat pe art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 544/1995, în redacția care nu mai era în vigoare la data de 11 septembrie 2024. În opinia sa, legea veche nu putea fi aplicată ultraactiv în lipsa unei dispoziții tranzitorii exprese, iar principiile legalității, previzibilității și securității raporturilor juridice impuneau aplicarea normei în vigoare la data emiterii actului administrativ. A susținut că expirarea mandatului inițial nu echivala cu o eliberare automată din funcție și nici nu putea constitui, după reforma legislativă, un temei pentru emiterea unui decret prezidențial.

Referitor la motivarea decretului, apelantul a indicat că acesta nu corespunde exigențelor art. 31 și 118 din Codul administrativ. Decretul se limitează la enumerarea persoanelor eliberate, la indicarea art. 25 alin. (1) lit. k) în redacția veche și la trimiterea generală la hotărârile CSM, fără să conțină o motivare individuală privind situația sa, cadrul normativ aplicabil, competența Președintelui și motivele pentru care a fost abandonată poziția exprimată în scrisoarea din 20 februarie 2024. Motivarea nu putea fi completată ulterior prin explicațiile oferite în proces sau prin trimitere la avizul consultativ al Comisiei parlamentare.

Apelantul a criticat și emiterea decretului în perioada în care Hotărârea CSM nr. 475/30 forma obiectul unei proceduri judiciare pendinte. A susținut că, potrivit

art. 81 alin. (1) din Codul administrativ, Președintele trebuia să suspende procedura administrativă până la soluționarea definitivă a litigiului privind actul-premisă. Emiterea decretului înainte de pronunțarea instanței asupra legalității Hotărârii CSM ar fi creat o situație de fapt împlinit, cu efecte dificil sau imposibil de înlăturat asupra carierei, reputației și statutului său profesional.

Totodată, a invocat că procedura administrativă desfășurată de Președinție nu a respectat garanțiile transparenței și participării. Nu ar fi fost informat despre reluarea examinării materialelor, despre solicitarea și conținutul avizului consultativ și nici nu i-ar fi fost acordată posibilitatea de a-și prezenta poziția înaintea emiterii decretului defavorabil.

În final, apelantul a susținut că eliberarea sa din funcție constituie o ingerință în dreptul la respectarea vieții private și profesionale, protejat de art. 8 din Convenția Europeană, iar controlul judecătoresc formal exercitat de prima instanță nu corespunde exigențelor art. 6 § 1 și art. 13 din Convenție. În opinia sa, instanța de fond nu a examinat efectiv argumentele determinante ale acțiunii și nu a asigurat un remediu practic și efectiv împotriva măsurii contestate, circumstanțe care justifică casarea integrală a hotărârii și admiterea acțiunii.

Poziția intimatului pe marginea apelului:

La 2 martie 2026, din partea Președintelui R.Moldova a fost depusă referință asupra cererii de apel, prin care a solicitat respingerea apelului ca fiind neîntemeiat, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 12 noiembrie 2025.

La 3 martie 2026, Consiliul Superior al Magistraturii a depus referință asupra cererii de apel declarate de Popovici Eugen, prin care a solicitat respingerea apelului ca fiind neîntemeiat, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 12 noiembrie 2025.

Admisibilitatea apelului:

În conformitate cu prevederile art. 236 alin. (1) din Codul administrativ, *instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului*.

Potrivit art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, *apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanţei de apel*.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) a fost pronunțat public la data de 12 noiembrie 2025, iar cererea de apel a fost depusă în aceeași zi, la 12 noiembrie 2025. Prin urmare, Completul judiciar constată că apelul a fost depus în termenul legal.

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, *motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată*.

În speță, hotărârea motivată a fost notificată apelantului la data de 19 ianuarie 2026 (f.d. 246), iar motivarea apelului a fost depusă la 16 februarie 2026. Astfel, Completul judiciar constată că motivarea apelului a fost depusă în termenul prevăzut la 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Potrivit art. 233 alin. (2) din Codul administrativ, *cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit*.

Completul judiciar reține că cererea de apel a fost semnată de avocatul Burea Olga, care acționează în interesele apelantului Popovici Eugen, în baza mandatului seria/nr. MA 2167434 din 2 octombrie 2024, anexat la lucrările cauzei (f.d. 3), iar motivarea cererii de apel a fost semnată de însuși apelantul Popovici Eugen.

Totodată, se constată că apelantul a prezentat dovada achitării taxei de timbru în sumă de 200 de lei, în conformitate cu prevederile art. 2 din Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023.

Astfel, în temeiul prevederilor art. 232, 233, 236 și 241 din Codul administrativ, Completul specializat în materie de contencios administrativ concluzionează despre întrunirea condițiilor de admisibilitate a cererii de apel, motiv pentru care se purcede la examinarea apelului în fond.

Argumentele părților în cadrul judecării apelului:

În cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, reprezentantul intimatului, Președintele Republicii Moldova, Mîța Eugenia a pledat pentru respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

Apelantul, Popovici Eugen, reprezentanții apelantului, avocatul Burea Olga, avocatul Musteață Eugeniu și terțul Consiliul Superior al Magistraturii (care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa), în cadrul ședinței de judecată, nu s-au prezentat, deși au fost legal citați, cu indicarea locului, datei și orei desfășurării ședinței. Astfel, Completul judiciar conducându-se de prevederile art. 239 alin. (2) din Codul administrativ, a dispus examinarea cauzei în participanților neprezenți, care au fost citați legal despre timpul și locul examinării cauzei.

Aprecierea instanței de apel:

Subsumând punctul de vedere al participanților, normele procesuale și starea de fapt constatată în privința cererii de apel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că apelul este admisibil pentru examinare, dar neîntemeiat, motiv pentru care se impune respingerea cererii de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, *examinând cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: respinge apelul*.

Potrivit art. 219 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, *instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces*.

În acord cu prevederile art. 225 alin. (1) - (2) din Codul administrativ, *instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege*.

Conform jurisprudenței CtEDO instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară (*HirroBalani v. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

Instanţa de apel menționează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În opinia Completului judiciar, prima instanţă a ţinut cont de aceste deziderate şi a adoptat o hotărâre bazată pe materialul probator administrat și legislația în vigoare, asigurându-se că toate aspectele relevante au fost analizate cu rigurozitate.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la 15 martie 2017, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 75- VIII, privind numirea în funcție a unor judecători la Judecătoria Orhei, Eugen Popovici a fost numit în funcția de judecător la Judecătoria Orhei pe un termen de 5 ani (f.d. 24).

Ulterior, la 7 martie 2022, Popovici Eugen s-a adresat cu cerere Consiliului Superior al Magistraturii, solicitând în temeiul art. 11 alin. (1) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, să fie propus pentru numirea în funcție de judecător până la atingerea plafonului de vârstă (f.d. 25).

Prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 475/30 din 24 octombrie 2023, cererea judecătorului Popovici Eugen de la Judecătoria Orhei privind înaintarea propunerii de numire în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă, a fost respinsă și s-a propus Președintelui Republicii Moldova eliberarea lui Eugen Popovici din funcția de judecător al Judecătoriei Orhei, în temeiul art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 544/1995, în redacția anterioară datei de 26 august 2022 (f.d. 2-12 dosar administrativ).

La 7 februarie 2024, în conformitate cu art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Președintelui Republicii Moldova i-a fost expediată copia Hotărârii Plenului CSM nr. 475/30 din 24 octombrie 2023, cu privire la cererea judecătorului Popovici Eugen de la Judecătoria Orhei privind înaintarea propunerii de numire în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă, cu dosarul personal al judecătorului și proiectul de decret pe 2 file (f.d. 1 dosar administrativ).

Prin scrisoarea nr. 01-06-11 din 20 februarie 2024, Președintele Republicii Moldova a restituit dosarul personal al judecătorului și Hotărârea nr. 475/30 din 24 octombrie 2023 Consiliului Superior al Magistraturii, menționând că, potrivit art. 25 alin. (2) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, eliberarea din funcție a unui judecător este decisă prin hotărâre de către Consiliul Superior al Magistraturii, fără a mai fi necesară emiterea unui decret al Președintelui Republicii Moldova (f.d. 13-14 dosar administrativ). Poziția Președintelui Republicii Moldova expusă în scrisoarea nr. 01-06-11 din 20 februarie 2024 a fost adusă la cunoștința judecătorului Eugen Popovici, iar examinarea problemei restituirii dosarului a fost inclusă pe agenda ședinței Plenului Consiliului Superior al Magistraturii pentru a fi discutată (f.d. 75-81).

Prin demersul nr. 2280 m/i din 20 august 2024 Consiliul Superior al Magistraturii, a transmis repetat în adresa Președintelui Republicii Moldova dosarul personal al judecătorului, invocând clarificări și argumente suplimentare în vederea necesității emiterii decretului privind eliberarea judecătorului din funcție (f.d. 15-18 dosar administrativ).

La 29 august 2024, prin demersul nr. 2/2-06-1068, instituția prezidențială a solicitat avizul consultativ al Comisiei juridice, numiri și imunități a Parlamentului, în vederea clarificării dacă, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare,

Președintele Republicii Moldova deține în prezent competența de a emite decrete privind eliberarea din funcție a judecătorilor al căror mandat a expirat anterior datei de 1 aprilie 2022 (f.d. 18-19 dosar administrativ).

Prin avizul consultativ CJ 06 nr. 111 din 09 septembrie 2024, Comisia juridică, numiri și imunități a statuat că, „Prin decizia nr. 18 din 21 martie 2024, Curtea Constituțională a concluzionat următoarele: „[...] de vreme ce termenul inițial de numire în funcția de judecător era deja expirat la data intrării în vigoare a Legii nr. 120 din 23 septembrie 2021, numirea până la atingerea plafonului de vârstă a acestor judecători trebuie realizată pe baza articolului 116 alin. (2) din Constituție în redactarea de până la adoptarea Legii nr. 120 din 23 septembrie 2021, adică pe baza reglementărilor în vigoare la data la care termenul inițial de numire în funcția de judecător a expirat".

Articolul 116 alineatul (2) din Constituție, în redacția anterioară Legii nr. 120/2021 stabilea următoarele: „(2) Judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție de Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii. Judecătorii care au susținut concursul sunt numiți în funcție pentru prima dată pe un termen de 5 ani. După expirarea termenului de 5 ani, judecătorii vor fi numiți în funcție până la atingerea plafonului de vârstă, stabilit în condițiile legii."

Din sintagma „în condițiile legii" din art. 116 alin. (2) rezultă că prevederile constituționale nu operează izolat, ci în coroborare cu prevederile infra-constituționale care reglementează mecanismul de numire a judecătorilor în funcție.

Prin urmare, așa cum a explicat Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 9 din 7 aprilie 2022 și în Decizia nr. 18 din 21 martie 2024, procedura de numire a acestor judecători în funcție este cea existentă până la 1 aprilie 2022, adică rămâne conformă cadrului normativ conceput pe baza sarcinii constituționale comune a Consiliului Superior al Magistraturii și Președintelui Republicii Moldova, fiind necesare atât propunerea CSM, cât și decretul Președintelui Republicii Moldova. Legislația în vigoare până la 1 aprilie 2022, care reglementa procedura de numire în funcție a judecătorilor până la atingerea plafonului de vârstă, prevedea că Președintele Republicii Moldova putea respinge o singură dată candidatura propusă de către CSM pentru numirea în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă. Refuzul Președintelui de numire sau de reconfirmare în funcție a judecătorului putea fi depășit prin votul a 2/3 din membrii CSM. Astfel, mecanismul de numire în funcție a judecătorilor al căror termen inițial de cinci ani a expirat este unul complex și poate avea ca finalitate fie emiterea, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, a decretului Președintelui Republicii Moldova privind numirea în funcție până la atingerea plafonului de vârstă, fie emiterea decretului Președintelui Republicii Moldova privind eliberarea acestora din funcția de judecător, în cazul în care nu se obține numărul necesar de voturi pentru a fi propus repetat pentru a fi numit în funcția de judecător până la atingerea plafonului de

vârstă, în temeiul art. 25 lit. k) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului. Aceste prevederi nu trebuie aplicate parțial, ci în întregime. Din aceste considerente și având în vedere jurisprudența Curții Constituționale, Președintele Republicii Moldova urmează să emită decrete, atât pentru numirea în funcție a judecătorilor până la atingerea plafonului de vârstă, cât și, după caz, pentru eliberarea din funcție a judecătorilor al căror mandat inițial de cinci ani a expirat până la 1 aprilie 2022" (f.d. 20-verso dosar administrativ).

La 11 septembrie 2024, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1616-IX privind eliberarea din funcție a unor judecători, s-a eliberat din funcția de judecător Popovici Eugen – judecător la Judecătoria Orhei, în temeiul art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea cu privire la statutul judecătorului, în vigoare până la data de 26 august 2022 și în temeiul hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 475/30 din 24 octombrie 2023. (f.d. 92-94, 31-23 dosar administrativ)

Nefiind de acord cu Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024, la 2 octombrie 2024, reclamantul Popovici Eugen a depus cerere prealabilă (f.d. 24- 27 dosar administrativ).

Prin răspunsul Președintelui R.Moldova nr.2/2-06-1270 din 10 octombrie 2024, cererea prealabilă a fost respinsă (f.d.28 dosar administrativ).

Nefiind de acord, la 10 octombrie 2024, Popovici Eugen a depus prezenta acțiune în contencios administrativ.

Prima instanță, fiind învestită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia netemeiniciei acţiunii şi a respins-o integral.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art. 225 din Codul administrativ, art. 239 - 241 din Codul de procedură civilă, constată că aceasta urmează a fi menţinută, or, instanţa de fond, corect a elucidat şi constatat circumstanţele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

Admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, *instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs*.

Conform art. 3 din Codul administrativ, *legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept*.

Articolul 5 din Codul administrativ, prevede că *activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea*.

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, *dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod*.

Conform art. 206 alin.(1) lit. a) din Codul administrativ, *o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare)*.

Din punct de vedere a felului acțiunii în contencios administrativ, reieșind din cerințele formulate, Completul de judecată apreciază că acțiunea înaintată de reclamantul Popovici Eugen reprezintă o acțiune în contestare în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. a), coroborate cu art. 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ. Or, elementul central al obiectului acțiunii în contestare constă în anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual, iar, în speță, reclamantul urmărește anularea Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024 în partea în care îl vizează pe reclamant.

Potrivit art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, *cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ*.

În acord cu prevederile art. 196 alin. (1) din Codul administrativ, *acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel*.

Astfel, ținând cont de obiectul acțiunii și având în vedere prevederile art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), or, obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin. (2) și (3) a art. 191 din Codul administrativ.

Prin urmare, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de Popovici Eugen, cu respectarea competenței jurisdicționale materiale și teritoriale.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, *actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public*.

Articolul 11 alin. (1) lit. a) și (2) din Codul administrativ, prescrie că *actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile - actele care impun*

destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat. Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terţii, ale căror drepturi sunt afectate de actul administrativ individual, nu sunt destinatarii acestuia.

În speță, instanța de apel constată că Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024 - constituie act administrativ individual cu caracter defavorabil pentru reclamantul Popovici Eugen. Aceasta întrucât, prin emiterea actului menționat, s-a dispus eliberarea acestuia din funcția de judecător al Judecătoriei Orhei, măsură care a produs nemijlocit efecte juridice în sfera sa individuală, determinând încetarea raportului juridic de drept public aferent exercitării funcției de judecător și afectând, implicit, drepturile și interesele sale legitime ce decurg din statutul profesional deținut. Prin urmare, decretul contestat întrunește elementele definitorii ale actului administrativ individual defavorabil în sensul art. 10 alin. (1) și art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, reclamantul având calitatea de destinatar al acestuia.

Conform art. 53 alin.(1) din Constituție, *persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei*.

În conformitate cu art. 17 din Codul administrativ, *drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă*.

În accepţiunea art. 39 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, *controlul judecătoresc al activității administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente*.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, *orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere*.

Completul judiciar reține că, unul dintre elementele definitorii ale acțiunii în contencios administrativ, este revendicarea unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative. Or, reclamantul care înaintează acțiunea trebuie să urmărească și să justifice procesual, pentru testul de admisibilitate, revendicarea unui drept subiectiv propriu căruia i se aduce atingere prin activitatea administrativă contestată.

Reclamantul are dreptul la înaintarea acțiunii în contencios administrativ ori de câte ori se deduce la o examinare în *prima facie* - circumstanțele din cererea sa, acte,

dosar administrativ etc. probabilitatea (posibilitatea) lezării unui drept al său prin actul administrativ individual contestat. Probabilitatea că dreptul subiectiv ar putea fi vătămat este prezumată de fiecare dată când o persoană este destinatar (art. 11 alin. (2) enunțul 1 din Codul administrativ) al actului administrativ individual defavorabil sau este terț.

În speță, prin prisma art. 10 și 11 din Codul administrativ, reclamantul Popovici Eugen este destinatarul actului administrativ contestat.

În lumina circumstanțelor relatate, Completul de judecată conchide că, prin acțiunea depusă, reclamantul Popovici Eugen a revendicat apărarea, pe calea controlului judecătoresc, a unui drept în sensul art. 17 din Codul administrativ, corespunzător, condiția revendicării unui drept legitim, în conformitate cu art. 39 din Codul administrativ, este întrunită.

Potrivit art.162 alin.(1) din Codul administrativ, *procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.*

Conform art. 208 alin. (1) din Codul administrativ, *(1) până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege*.

În acelaşi timp, art. 209 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, stipulează că, *acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia*.

Astfel, din actele cauzei rezultă că Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1616-IX a fost emis la 11 septembrie 2024, iar la 2 octombrie 2024, în interiorul termenului legal, reclamantul Popovici Eugen a depus cerere prealabilă prin care a solicitat anularea acestuia în partea ce îl vizează. Prin răspunsul Președintelui Republicii Moldova nr. 2/2-06-1270 din 10 octombrie 2024, cererea prealabilă a fost respinsă, iar în aceeași zi, 10 octombrie 2024, reclamantul a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune în contestare.

Prin urmare, acțiunea depusă la 10 octombrie 2024 a fost înaintată în interiorul termenului de 30 de zile calculat de la data comunicării deciziei asupra cererii prealabile, fiind respectate cerințele art. 209 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ.

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, reclamantul Popovici Eugen este subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ, a respectat procedura de adresare în instanța de judecată, precum și termenul de depunere a acțiunii în instanța de judecată, iar acțiunea depusă nu este exceptată de la controlul judiciar, prin urmare motive de inadmisibilitate a acțiunii în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, la caz nu sunt, din care considerente, instanța de fond corect a conchis asupra întrunirii condițiilor de admisibilitate a acțiunii.

Cu referire la fondul acțiunii.

Potrivit art. 224 alin. (1) lit. a) și f) din Codul administrativ, ,*examinând acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: a) în baza unei acţiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluţionare a cererii prealabile, dacă acestea sunt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale;* ***f) respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)–e)***.

Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, *fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.*

La acest capitol se reține și dispozițiile art. 22 alin. (1), coroborat cu art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, care stipulează că *instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu, în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți*.

În cele ce succed, Completul judiciar reiterează că, reclamantul Popovici Eugen înaintând prezenta acțiune în contencios administrativ, a solicitat anularea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1616-IX, care a fost emis la 11 septembrie 2024.

Cu raportare la speța în cauză, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru reține că, potrivit art. 116 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, (în redacția în vigoare până la 1 aprilie 2022), *„(1) Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.*

(2) Judecătorii instanțelor judecătorești se numesc în funcție de Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile legii. Judecătorii care au susținut concursul sunt numiți în funcție pentru prima dată pe un termen de 5 ani. După expirarea termenului de 5 ani, judecătorii vor fi numiți în funcție până la atingerea plafonului de vârstă, stabilit în condițiile legii.”

În temeiul art. 116 alin. (1), (2) și (5) din Constituție, (în redacția Legii nr. 120 din 23 septembrie 2021, în vigoare din 1 aprilie 2022), *„(1) Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.*

(2) Judecătorii instanţelor judecătoreşti se numesc în funcţie, în condiţiile legii, până la atingerea plafonului de vârstă, de către Preşedintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Preşedintele Republicii Moldova poate respinge o singură dată candidatura propusă de către Consiliul Superior al Magistraturii.

(5) Deciziile privind numirea judecătorilor şi cariera acestora trebuie să fie adoptate în baza unor criterii obiective, bazate pe merit, şi a unei proceduri

transparente, în condițiile legii. Promovarea sau transferul judecătorilor se face doar cu acordul acestora."

Conform art. 123 alin. (1) și (2) din Constituție, (în redacția în vigoare până la 1 aprilie 2022), *„(1) Consiliul Superior al Magistraturii asigură numirea, transferarea, detașarea, promovarea în funcție și aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători.*

(2) Modul de organizare și funcționare al Consiliului Superior al Magistraturii se stabilește prin lege organică."

Potrivit art. II alin. (1) și (2) din Legea nr. 120 din 23 septembrie 2021 pentru modificarea Constituției Republicii Moldova, *„(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.*

(2) Judecătorii al căror termen inițial de numire în funcție de judecător nu a expirat la data intrării în vigoare a prezentei legi se consideră numiți până la atingerea plafonului de vârstă prin efectul prezentei legi."

În acord cu art. 11 alin. (1) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, (în redacția Legii nr. 222 din 4 decembrie 2020, în vigoare de la 1 iulie 2021), *„Judecătorii judecătoriilor și judecătorii curților de apel se numesc în funcție, din numărul candidaților selectați prin concurs, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Candidații selectați, care întrunesc condițiile specificate la art. 6, se numesc în funcția de judecător inițial pe un termen de 5 ani. După expirarea termenului de 5 ani, judecătorii sunt numiți în funcții până la atingerea plafonului de vârstă de 65 de ani."*

Conform art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, (în redacția aplicabilă până la modificările legislative din anul 2022), *„Judecătorul este eliberat din funcție de organul care l-a numit în cazul: [...] k) expirării împuternicirilor în legătură cu nenumirea judecătorului până la atingerea plafonului de vârstă, precum și în legătură cu atingerea de către acesta a plafonului de vârstă."*

În conformitate cu art. 19 alin. (1)-(3) din Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, (în redacția aplicabilă raportului juridic), *„(1) Consiliul Superior al Magistraturii face propuneri Președintelui Republicii Moldova sau, după caz, Parlamentului referitor la numirea în funcția de judecător a candidaților pentru aceste funcții, precum și la numirea în funcția de președinte sau vicepreședinte al instanței judecătorești.*

(2) Selectarea candidaților pentru funcția de judecător, de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești se face de către Consiliul Superior al Magistraturii în baza hotărârii colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor. Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii privind selectarea candidaților pentru funcția de judecător, de președinte sau de vicepreședinte al instanței

judecătoreşti trebuie să fie motivată şi se adoptă prin votul deschis al membrilor Consiliului.

(3) Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii cu propunerea respectivă de numire în funcţia de judecător, de preşedinte sau vicepreşedinte al instanţei judecătoreşti, dosarul personal al candidatului, însoţit de curriculum vitae din care să rezulte activitatea lui şi de proiectul de decret sau de hotărârea privind numirea în funcţie, se înaintează de către preşedintele Consiliului."

Totodată, art. II din Legea nr. 47 din 10 martie 2022 pentru modificarea art. 13 din Legea nr. 154/2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor prevede: *„(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.*

(2) În termen de 15 zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, la cererea judecătorilor care cad sub incidența prezentului alineat, Consiliul Superior al Magistraturii va înainta Președintelui Republicii Moldova propunerile de numire în funcție până la atingerea plafonului de vârstă pentru:

a) judecătorii al căror termen inițial de numire în funcție a expirat la data intrării în vigoare a prezentei legi, dar nu au fost supuși evaluării extraordinare a performanțelor, prevăzută la art. 13 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 154/2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor;

b) judecătorii al căror termen inițial de numire în funcție va expira până la data de 1 aprilie 2022.

(3) La înaintarea propunerilor prevăzute la alin. (2) din prezentul articol se va ține cont de rezultatele evaluării periodice a performanțelor judecătorilor respectivi, efectuată o dată la 3 ani, conform prevederilor art. 13 alin. (2) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului și ale Legii nr. 154/2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor.

(4) Judecătorii prevăzuți la alin. (2) care, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, nu au fost supuși niciunei evaluări periodice sau extraordinare a performanțelor vor fi înaintați pentru numire în funcție până la atingerea plafonului de vârstă după constituirea Consiliului Superior al Magistraturii plenipotențiar."

Sub aspectul obligativității și caracterului executoriu al actului administrativ care a stat la baza emiterii decretului, art. 139 alin. (4) din Codul administrativ prevede, *„Actele administrative individuale se respectă de către autoritatea publică emitentă, alte autorități publice, destinatarii acestora și persoanele terțe."*

Conform art. 171 alin. (1)-(4) din Codul administrative, *„(1) Actele administrative individuale se execută conform prevederilor prezentului titlu, dacă alte legi nu conțin reglementări derogatorii.*

(2) Actele administrative individuale sunt executorii din momentul survenirii obligativității lor, cu excepția cazului când executarea lor este suspendată prin decizia autorității publice sau prin act judecătoresc de dispoziție.

(3) În cazul contestării unui act administrativ individual, suspendarea executării acestuia se dispune numai în condițiile prevăzute de lege.

(4) Dacă se depune o cerere de suspendare a executării actului administrativ individual, acesta poate fi executat doar după soluționarea cererii respective."

Potrivit pct. 11.16 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 668/26 din 15 septembrie 2015, *„Hotărârile Plenului Consiliului sunt executorii, însă pot fi contestate în modul prevăzut de lege."*

Cu referire la obligația de motivare a decretului contestat, art. 31 din Codul administrativ prescrie că, „Actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate."

Conform art. 118 alin. (1)-(3) din Codul administrative, *„(1) Motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii.*

(2) Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde:

a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul;

b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul;

c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc.

(3) Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia."

Astfel, în lumina celor relatate și întru verificarea legalității hotărârii contestate prin prisma criticilor formulate în apel, Completul judiciar conchide că prima instanță a determinat corect circumstanțele relevante ale cauzei, a identificat cadrul normativ aplicabil raportului juridic litigios și a ajuns la concluzia întemeiată că nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ pentru anularea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1616-IX din 11 septembrie 2024, în partea ce îl privește pe Popovici Eugen.

În acest sens, Completul judiciar reține că, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 75-VIII din 15 martie 2017, Popovici Eugen a fost numit în funcția de judecător al Judecătoriei Orhei pentru termenul inițial de 5 ani. Prin urmare, mandatul inițial al acestuia a expirat la 15 martie 2022, anterior intrării în vigoare, la 1 aprilie 2022, a modificărilor constituționale operate prin Legea nr. 120 din 23 septembrie 2021.

Această împrejurare prezintă o importanță determinantă pentru stabilirea regimului juridic aplicabil, deoarece art. II alin. (2) din Legea nr. 120/2021 prevede expres că se consideră numiți până la atingerea plafonului de vârstă, prin efectul legii, numai judecătorii al căror termen inițial de numire nu expirase la data intrării în vigoare a legii. În consecință, modificările constituționale nu au produs efectul numirii automate a reclamantului până la atingerea plafonului de vârstă, mandatul său inițial fiind deja expirat la 1 aprilie 2022.

Aceeași interpretare rezultă în mod neechivoc din Decizia Curții Constituționale nr. 18 din 21 martie 2024. Curtea Constituțională a stabilit că modificările operate la art. 116 alin. (2) din Constituție acționează numai în privința judecătorilor al căror termen inițial de 5 ani urma să expire după intrarea în vigoare a Legii nr. 120/2021. În cazul judecătorilor al căror termen inițial expirase anterior, numirea până la atingerea plafonului de vârstă trebuia realizată în baza art. 116 alin. (2) din Constituție în redacția anterioară reformei, adică potrivit reglementărilor în vigoare la data expirării mandatului inițial.

Prin urmare, prima instanță a constatat corect că situația juridică a lui Popovici Eugen nu putea fi soluționată prin aplicarea izolată a legislației în vigoare la data emiterii decretului, fără a se ține cont de momentul nașterii raportului juridic și de normele tranzitorii care reglementează efectele reformei constituționale. Nu este vorba despre aplicarea retroactivă ori ultraactivă arbitrară a unei norme abrogate, după cum susține apelantul, ci despre continuarea aplicării regimului juridic sub imperiul căruia a luat naștere și s-a consumat termenul inițial al mandatului său.

În aceeași ordine de idei, art. II alin. (2) din Legea nr. 47 din 10 martie 2022 a menținut în mod expres participarea Consiliului Superior al Magistraturii și a Președintelui Republicii Moldova la soluționarea situației judecătorilor al căror termen inițial expirase până la 1 aprilie 2022, prevăzând înaintarea către Președinte a propunerilor de numire a acestora până la atingerea plafonului de vârstă. Așadar, legiuitorul nu a considerat că situația respectivilor judecători era soluționată automat prin efectul noilor amendamente constituționale, ci a prevăzut finalizarea procedurilor potrivit mecanismului juridic anterior.

În cadrul acestui mecanism, art. 11 alin. (1) din Legea nr. 544/1995, în redacția aplicabilă la data expirării mandatului inițial, prevedea numirea judecătorilor, după expirarea termenului de 5 ani, până la atingerea plafonului de vârstă, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea CSM.

Corelativ, art. 25 alin. (1) lit. k) din aceeași lege stabilea că judecătorul este eliberat din funcție de organul care l-a numit în cazul expirării împuternicirilor în legătură cu nenumirea sa până la atingerea plafonului de vârstă.

Prin Hotărârea nr. 475/30 din 24 octombrie 2023, CSM a respins cererea lui Popovici Eugen privind înaintarea propunerii de numire în funcție până la atingerea plafonului de vârstă și a propus Președintelui Republicii Moldova eliberarea acestuia

din funcția de judecător al Judecătoriei Orhei, în temeiul art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 544/1995, în redacția aplicabilă situației sale juridice.

Legalitatea acestei hotărâri a fost supusă controlului judecătoresc nemijlocit, iar prin Hotărârea Curții Supreme de Justiție din 17 aprilie 2025, pronunțată în dosarul nr. 3d-11/24, acțiunea depusă de Popovici Eugen împotriva CSM privind anularea Hotărârii nr. 475/30 și obligarea emiterii actului favorabil de propunere pentru numirea sa până la atingerea plafonului de vârstă a fost respinsă ca neîntemeiată.

În cadrul respectivei cauze, Curtea Supremă de Justiție a constatat inclusiv că procedura administrativă desfășurată de CSM fusese finalizată. CSJ a reținut că, deși după ședința amânată din 14 martie 2024 nu a fost adoptată o nouă hotărâre, CSM și-a menținut poziția exprimată prin Hotărârea nr. 475/30 din 24 octombrie 2023 și a remis dosarul personal Președinției Republicii Moldova pentru emiterea decretului. Prin urmare, decretul prezidențial nu a fost emis în lipsa unui act administrativ primar și nici în cadrul unei proceduri administrative nefinalizate, ci a constituit consecința juridică a hotărârii CSM valabile și executorii.

În acest context, Completul judiciar respinge argumentul apelantului potrivit căruia prima instanță ar fi substituit obiectul litigiului și ar fi tratat acțiunea împotriva decretului ca pe o contestare indirectă a Hotărârii CSM. Din conținutul hotărârii atacate rezultă că instanța de fond a verificat distinct legalitatea formală și materială a Decretului nr. 1616-IX, examinând competența autorității emitente, temeiul normativ aplicabil, caracterul valabil și executoriu al actului administrativ primar, respectarea procedurii și suficiența motivării decretului.

Referirea la Hotărârea CSM nr. 475/30 și la Hotărârea CSJ din 17 aprilie 2025 nu echivalează cu substituirea obiectului litigiului. Aceasta a fost necesară pentru delimitarea aspectelor care țin de legalitatea proprie a decretului de cele care privesc temeinicia refuzului CSM de a-l propune pe reclamant pentru numirea până la atingerea plafonului de vârstă. Instanța de fond nu a declarat acțiunea inadmisibilă și nici nu a refuzat controlul decretului, ci a constatat în mod corect că argumentele îndreptate împotriva evaluării efectuate de CSM și a motivelor nepropunerii nu pot fi reexaminate într-un litigiu distinct, după ce legalitatea actului CSM a fost confirmată printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

Totodată, nu poate fi reținută susținerea apelantului potrivit căreia instanța de fond ar fi limitat controlul judecătoresc la unul formal, pornind de la teza că Președintele doar validează hotărârea CSM. Această concluzie a primei instanțe nu exclude controlul legalității decretului, ci reflectă repartizarea competențelor între autoritățile participante la procedura de eliberare din funcție a judecătorului.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a stabilit că desemnarea și eliberarea judecătorilor din funcție se realizează cu participarea a cel puțin două autorități: Consiliul Superior al Magistraturii și Președintele Republicii Moldova sau, după caz, Parlamentul. În cadrul procedurii de eliberare, rolul decizional în stabilirea temeiurilor aparține CSM, iar Președintele validează decizia Consiliului, fără a o

putea cenzura, refuza ori modifica sub aspectul temeiului juridic. Verificarea legalității hotărârii CSM revine instanței competente.

În consecință, Președintele nu era abilitat să desfășoare o nouă investigație asupra circumstanțelor examinate de CSM, să reevalueze conduita profesională a reclamantului sau să substituie aprecierea CSM cu propria apreciere. O asemenea conduită ar fi depășit competența constituțională a Președintelui și ar fi afectat atribuțiile CSM în materia carierei judecătorilor. Prin urmare, argumentul apelantului potrivit căruia Președintele trebuia să efectueze o investigație proprie, completă și obiectivă asupra faptelor și probelor nu poate fi acceptat.

Completul judiciar consideră neîntemeiată și critica privind lipsa competenței materiale a Președintelui Republicii Moldova la data emiterii decretului. Este adevărat că, prin modificările intrate în vigoare la 26 august 2022, art. 25 alin. (2) din Legea nr. 544/1995 a prevăzut eliberarea judecătorului prin hotărârea CSM. Totuși, această normă reglementează situațiile juridice supuse noului cadru normativ și nu poate fi aplicată izolat unei proceduri determinate de expirarea mandatului inițial înainte de 1 aprilie 2022.

Acceptarea tezei apelantului ar conduce la o aplicare fragmentară și incoerentă a regimului tranzitoriu: pentru procedura de numire s-ar aplica mecanismul vechi, care presupune participarea Președintelui, iar pentru consecința neîntrunirii condițiilor de numire s-ar aplica mecanismul nou. Or, normele care alcătuiesc același mecanism juridic trebuie interpretate și aplicate sistemic. Dacă, în cazul judecătorilor al căror mandat inițial expirase înainte de 1 aprilie 2022, numirea până la plafonul de vârstă trebuia realizată potrivit vechiului art. 116 alin. (2) din Constituție și vechiului art. 11 din Legea nr. 544/1995, atunci și finalizarea procedurii, în cazul nepropunerii pentru numire, urma să fie realizată potrivit art. 25 alin. (1) lit. k) în redacția aplicabilă acelui raport juridic.

Nici scrisoarea Președinției Republicii Moldova din 20 februarie 2024 nu este de natură să conducă la o altă concluzie. Această scrisoare reprezintă o corespondență administrativă prin care instituția prezidențială și-a exprimat, la acel moment, o anumită interpretare a cadrului normativ și a solicitat clarificarea competenței aplicabile. Ea nu constituie un act administrativ cu caracter normativ, nu modifică legea și nu poate înlătura efectele normelor constituționale și legale, astfel cum acestea au fost ulterior clarificate prin Decizia Curții Constituționale nr. 18 din 21 martie 2024.

Ulterior restituirii inițiale a dosarului, CSM a remis repetat materialele și argumentele juridice privind necesitatea finalizării procedurii potrivit cadrului anterior, iar instituția prezidențială a solicitat avizul consultativ al Comisiei juridice, numiri și imunități a Parlamentului.

Prin Avizul consultativ CJ 06 nr. 111 din 9 septembrie 2024 s-a reținut că, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale, Președintele Republicii Moldova urma să emită atât decretele de numire până la atingerea plafonului de

vârstă, cât și, după caz, decretele de eliberare a judecătorilor al căror termen inițial expirase până la 1 aprilie 2022.

Completul judiciar precizează că avizul consultativ nu a creat competența Președintelui și nici nu a substituit temeiul legal al decretului. Competența rezulta din aplicarea coroborată a art. 116 alin. (2) din Constituție, în redacția anterioară a art. 11 și art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 544/1995, precum și din dispozițiile tranzitorii ale Legilor nr. 120/2021 și nr. 47/2022. Avizul a servit doar la clarificarea modului de aplicare a acestui cadru normativ unei situații juridice tranzitorii.

Referitor la argumentul că decretul a fost emis în perioada în care Hotărârea CSM nr. 475/30 era contestată în instanță, Completul judiciar reține că simpla introducere a unei acțiuni în contencios administrativ nu suspendă de drept executarea actului administrativ individual. Potrivit art. 139 alin. (4) și art. 171 din Codul administrativ, actul administrativ individual este obligatoriu și executoriu din momentul survenirii obligativității sale, dacă executarea nu a fost suspendată prin decizia autorității publice sau printr-un act judecătoresc de dispoziție.

În speță, cererile formulate de Popovici Eugen privind suspendarea executării Hotărârii CSM nr. 475/30 au fost respinse atât de CSM, cât și de Curtea Supremă de Justiție, inclusiv prin încheierile din 22 noiembrie 2023 și 15 februarie 2024. Prin urmare, la data emiterii decretului, Hotărârea CSM era valabilă, obligatorie și executorie, iar existența acțiunii pendinte nu împiedica producerea efectelor sale juridice.

Nu sunt incidente, în sensul pretins de apelant, nici dispozițiile art. 81 alin. (1) din Codul administrativ. Aplicarea acestei norme presupune ca emiterea actului să depindă de un act, de o operațiune preliminară ori de un raport juridic care încă trebuie constatat. În cazul dat, actul administrativ primar fusese deja emis prin Hotărârea CSM nr. 475/30, procedura CSM era finalizată, iar actul nu era suspendat. Existența unui control judecătoresc pendinte asupra unui act executoriu nu putea fi asimilată inexistenței sau nefinalizării actului-premisă.

Mai mult, legalitatea Hotărârii CSM a fost ulterior confirmată prin Hotărârea definitivă a CSJ din 17 aprilie 2025. Această împrejurare confirmă că decretul nu a fost fundamentat pe un act administrativ ulterior anulat sau declarat ilegal. Prin urmare, susținerile apelantului referitoare la crearea unui „fapt împlinit” și la lipsirea controlului judecătoresc de efectivitate nu sunt susținute de circumstanțele cauzei.

În continuare, cu referire la pretinsa nemotivare a Decretului nr. 1616-IX, Completul judiciar constată că prima instanță a apreciat corect că actul cuprinde elementele necesare pentru identificarea temeiului juridic și factual al măsurii. În preambulul decretului este indicat art. 25 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 544/1995, în redacția aplicabilă, iar ca fundament administrativ nemijlocit este menționată Hotărârea CSM nr. 475/30 din 24 octombrie 2023.

Motivarea decretului trebuie apreciată în raport cu natura juridică a procedurii și cu rolul Președintelui în cadrul acesteia. Deoarece stabilirea faptelor, evaluarea

situației reclamantului și determinarea temeiului de eliberare aparțineau CSM. Președintele nu era obligat și nici nu putea relua integral motivarea Hotărârii CSM sau efectua o nouă apreciere a oportunității eliberării. Decretul și hotărârea CSM formează, sub acest aspect, o succesiune juridică unitară, care permite destinatarului să cunoască atât norma aplicată, cât și circumstanțele care au determinat măsura.

Nu poate fi reținută nici afirmația că motivarea decretului ar fi fost completată exclusiv post factum. Hotărârea CSM indicată expres în decret exista la data emiterii acestuia, fusese comunicată reclamantului și conținea motivele refuzului de înaintare a propunerii de numire, precum și temeiul propunerii de eliberare. Apelantul a cunoscut aceste motive și le-a contestat separat în fața CSJ. Prin urmare, actul contestat a permis identificarea clară a raționamentului juridic care a stat la baza eliberării sale.

Cât privește susținerea că reclamantul nu ar fi fost audiat în procedura din fața Președintelui, Completul judiciar reține că acesta a participat la procedura administrativă desfășurată de CSM, a cunoscut hotărârea adoptată, și-a expus poziția și a beneficiat de posibilitatea contestării actului primar în fața instanței competente. În condițiile în care Președintele nu dispunea de competența de a reevalua faptele și temeiurile stabilite de CSM, repetarea audierii asupra acelorași chestiuni nu era susceptibilă să conducă la o altă soluție și nu constituie un viciu procedural esențial de natură să atragă anularea decretului.

Completul judiciar respinge și argumentele întemeiate pe art. 6, 8 și 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Reclamantul a beneficiat de acces efectiv la o instanță atât pentru contestarea Hotărârii CSM nr. 475/30, cât și pentru verificarea distinctă a legalității decretului prezidențial. Faptul că soluțiile pronunțate nu au fost favorabile reclamantului nu echivalează cu absența unui control judecătoresc efectiv.

De asemenea, chiar dacă eliberarea din funcția de judecător poate produce consecințe asupra vieții profesionale și, implicit, poate intra în sfera protejată de art. 8 din Convenție, o asemenea ingerință nu este, prin ea însăși, incompatibilă cu Convenția. În speță, măsura a avut o bază legală accesibilă și previzibilă, a fost dispusă în cadrul procedurii speciale aplicabile carierei judecătorilor, a avut la bază o hotărâre a autorității constituționale competente, iar legalitatea acesteia a fost verificată de instanțele judecătorești.

Nici dreptul la muncă garantat de art. 43 din Constituție nu conferă un drept absolut și necondiționat la menținerea într-o anumită funcție publică. Exercitarea funcției de judecător este supusă unui regim constituțional și legal special, iar continuarea activității după expirarea mandatului inițial depindea de parcurgerea și finalizarea procedurii de numire până la atingerea plafonului de vârstă. În lipsa unei propuneri favorabile a CSM, reclamantul nu putea pretinde existența unui drept dobândit la continuarea mandatului.

În același context, Completul judiciar reține că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, litigiile referitoare la încetarea raporturilor profesionale ale unui magistrat pot intra în sfera noțiunii de „viață privată”, în sensul art. 8 din Convenție, atunci când măsura contestată produce consecințe suficient de grave asupra identității profesionale, reputației ori posibilității persoanei de a-și continua cariera. Totuși, art. 8 din Convenție nu garantează, prin el însuși, dreptul necondiționat de a ocupa sau de a continua exercitarea unei anumite funcții publice, iar incidența sa nu determină automat nelegalitatea măsurii contestate. În cauza *Denisov c. Ucrainei* [MC], Curtea Europeană a subliniat că trebuie examinate natura și gravitatea concretă a consecințelor profesionale, iar în cauza *Oleksandr Volkov c. Ucrainei* a acordat o importanță determinantă existenței unui temei legal previzibil, respectării garanțiilor procedurale și posibilității unui control judecătoresc efectiv asupra măsurii de eliberare din funcție.

Raportând aceste standarde la circumstanțele cauzei, Completul judiciar constată că eliberarea lui Popovici Eugen din funcția de judecător a avut un temei juridic identificabil și previzibil, aplicabil situației sale tranzitorii, a intervenit ca urmare a Hotărârii CSM nr. 475/30 din 24 octombrie 2023, valabilă și executorie, iar reclamantul a beneficiat de posibilitatea efectivă de a contesta atât actul CSM, cât și decretul prezidențial. Legalitatea actului primar a fost examinată de Curtea Supremă de Justiție, iar legalitatea decretului a fost supusă unui control jurisdicțional distinct în prezenta cauză. În aceste condiții, nu se poate reține că măsura contestată a fost arbitrară ori că reclamantul a fost lipsit de garanțiile unui proces echitabil și ale unui remediu efectiv, în sensul art. 6 și 13 din Convenție. Or, Convenția garantează caracterul efectiv și echitabil al controlului judecătoresc, iar nu obținerea unei soluții favorabile persoanei care sesizează instanța. Prin urmare, nici argumentele întemeiate pe art. 6, 8 și 13 din Convenție nu justifică anularea decretului contestat sau casarea hotărârii primei instanțe.

Prin urmare, criticile formulate în apel exprimă, în esență, dezacordul apelantului cu interpretarea și concluziile primei instanțe, însă nu demonstrează aplicarea eronată a legii, stabilirea greșită a circumstanțelor cauzei ori existența unor încălcări procedurale susceptibile să determine casarea hotărârii. În lipsa condițiilor prevăzute de art. 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, prima instanță a aplicat corect art. 224 alin. (1) lit. f) și a respins acțiunea ca neîntemeiată.

În consecință, sintetizând cele detaliate mai sus, statuând cu certitudine că argumentele părții apelante sunt neîntemeiate, iar hotărârea instanţei de fond este legală și întemeiată, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide asupra respingerii apelului declarat de Popovici Eugen și menținerii fără modificări a hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 12 noiembrie 2025.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a), alin. (3) din Codul administrativ și art. 389-390 din Codul de procedură civilă, Completul specializat

pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

D E C I D E :

Apelul declarat de Popovici Eugen prin intermediul reprezentantului său, avocatul Burea Olga se respinge.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 12 noiembrie 2025.

Decizia este executorie de la emitere, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție. Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Preşedintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Ghedrovici Nicolae